

FERRITIIN PLASMAS

Lühend	P-Fer				
Mõiste	Ferritiin on rauda sisaldav metalloproteiin, ägeda faasi valk, organismi peamine rauavaru hoidla retikuloendoteliaalsüsteemi rakkudes. Seerumi/plasma ferritiini hulk peegeldab ägeda faasi vastuse puudumisel organismi rauavaru seisundit. P-Fer väheneb juba enne aneemia teket rauapuuduse varases järgus.				
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ põhiuuring rauapuuduse diagnoosimisel ja ravi jälgimisel (rauapuuduse valikuuring ägeda faasi vastuse puudumisel) ▪ rauapuudusaneemia ja kroonilise aneemia eristus ▪ rauavarude suuruse hindamine ▪ abiuuring hemokromatoosi diagnostikas 				
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti				
Materjali säilivus ja transport	Plasma: 20–25 °C 24 h, 2–8 °C 7 päeva, –20 °C 1 aasta Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb plasma eraldada.				
Teostamise aeg ja koht	Argipäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18				
Mõõtmismeetod	Elektrokemoluminomeetria				
Referentsvahemikud	Täiskasvanud: Mehed > 15 a: 30–400 µg/L Naised > 15a: 13–150 µg/L Lapsed: 6 k – 15 a: 7–140 µg/L Vastsündinud: 1–6 k: 50–200 µg/L < 1k: 25–200 µg/L				
Tõlgendus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 15%; vertical-align: top;">Fer↑</td> <td style="vertical-align: top;"> Hüperferritineemia <ul style="list-style-type: none"> ▪ rualadestus (hemokromatoos, hemosideroos) ▪ äge või krooniline põletikuline või nakkushaigus (maksahaigus, alkoholism jt) ▪ pahaloomuline haigus (leukeemia, Hodgkini tõbi, rinnavähk, lümfoom) ▪ hemolüütiline aneemia, megaloblastiline aneemia, talasseemia, sideroblastiline aneemia ▪ hüpertüroidism ▪ südamehaigus Märkus: nende patoloogiate korral ei välista seerumi ferritiini normaalne või suurenenud kontsentratsioon rauapuuduse olemasolu <ul style="list-style-type: none"> ▪ eakad, vastsündinud Segavad tegurid: hemolüüs, hiljutine rauarohke toidu söömine, äsjane vereülekanne, alkohol, ravimid (rauaravi, suukaudsed kontratseptiivid, radioterapia) </td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Fer↓</td> <td style="vertical-align: top;"> Hüpferritineemia <ul style="list-style-type: none"> ▪ rauapuudusaneemia ▪ rauapuudus (imendumishäire, umbes 2 nädalat pärast ägedat suurt verejooksu, <i>polycytemia vera</i>, hemodialüüs), valgupuudus, rauavaene toit ▪ lapsed, rasedus Segavad tegurid: menstruaatsioon, ravimid (erütropoetiin) </td> </tr> </table>	Fer↑	Hüperferritineemia <ul style="list-style-type: none"> ▪ rualadestus (hemokromatoos, hemosideroos) ▪ äge või krooniline põletikuline või nakkushaigus (maksahaigus, alkoholism jt) ▪ pahaloomuline haigus (leukeemia, Hodgkini tõbi, rinnavähk, lümfoom) ▪ hemolüütiline aneemia, megaloblastiline aneemia, talasseemia, sideroblastiline aneemia ▪ hüpertüroidism ▪ südamehaigus Märkus: nende patoloogiate korral ei välista seerumi ferritiini normaalne või suurenenud kontsentratsioon rauapuuduse olemasolu <ul style="list-style-type: none"> ▪ eakad, vastsündinud Segavad tegurid: hemolüüs, hiljutine rauarohke toidu söömine, äsjane vereülekanne, alkohol, ravimid (rauaravi, suukaudsed kontratseptiivid, radioterapia)	Fer↓	Hüpferritineemia <ul style="list-style-type: none"> ▪ rauapuudusaneemia ▪ rauapuudus (imendumishäire, umbes 2 nädalat pärast ägedat suurt verejooksu, <i>polycytemia vera</i>, hemodialüüs), valgupuudus, rauavaene toit ▪ lapsed, rasedus Segavad tegurid: menstruaatsioon, ravimid (erütropoetiin)
Fer↑	Hüperferritineemia <ul style="list-style-type: none"> ▪ rualadestus (hemokromatoos, hemosideroos) ▪ äge või krooniline põletikuline või nakkushaigus (maksahaigus, alkoholism jt) ▪ pahaloomuline haigus (leukeemia, Hodgkini tõbi, rinnavähk, lümfoom) ▪ hemolüütiline aneemia, megaloblastiline aneemia, talasseemia, sideroblastiline aneemia ▪ hüpertüroidism ▪ südamehaigus Märkus: nende patoloogiate korral ei välista seerumi ferritiini normaalne või suurenenud kontsentratsioon rauapuuduse olemasolu <ul style="list-style-type: none"> ▪ eakad, vastsündinud Segavad tegurid: hemolüüs, hiljutine rauarohke toidu söömine, äsjane vereülekanne, alkohol, ravimid (rauaravi, suukaudsed kontratseptiivid, radioterapia)				
Fer↓	Hüpferritineemia <ul style="list-style-type: none"> ▪ rauapuudusaneemia ▪ rauapuudus (imendumishäire, umbes 2 nädalat pärast ägedat suurt verejooksu, <i>polycytemia vera</i>, hemodialüüs), valgupuudus, rauavaene toit ▪ lapsed, rasedus Segavad tegurid: menstruaatsioon, ravimid (erütropoetiin)				
Konsultatsioon	Vaike Viia, Svetlana Norman				
HK hinnakirja koodid	66707				
Kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Burtis CA, Ashwood ER, Bruns DE (2006) Tietz Textbook of Clinical Chemistry and Molecular Diagnostics, 4th Edition, Elsevier Saunders: 1186-1193 ▪ Fischbach FT, Dunning MB (2004) A manual of laboratory diagnostic tests, 7th Edition, Lippincott Williams & Wilkins: 102–103 ▪ Marks V, Cantor T, Mesko D, et al (2002) Differential diagnosis by laboratory medicine, Springer-Verlag: 176–177 				
Koostaja	Liisa Kuhi				